

525. PLENÁRNÍ ZASEDÁNÍ EHSV S MÍSTOPŘEDSEDOU EK ŠEFČOVIČEM

V rámci této diskuse projednalo a přijalo 525. Plenární EHSV tato stanoviska:

TEN/617 Správa energetické unie

Vytvoření odolné energetické unie s ambiciózní politikou v oblasti změny klimatu a základní transformace našeho energetického systému lze dosáhnout pouze kombinací koordinované činnosti, a to legislativní i nelegislativní, na úrovni EU i členských států. Dosažení tohoto cíle vyžaduje silnou správu energetické unie, která zajistí, že budou politiky a opatření na různých úrovních koherentní a dostatečně ambiciózní a budou se vzájemně doplňovat. Hlavním cílem této iniciativy je navrhnout nezbytný legislativní základ pro tento proces s ohledem na vytvoření energetické unie, který bude nutno doplnit nelegislativními opatřeními a činnostmi potřebnými k tomu, aby správa byla úspěšná.

EHSV podporuje návrh nařízení o správě energetické unie. Návrh rozpracovává rámec, jenž členským státům umožňuje realizovat nejméně nákladná řešení pro své vnitrostátní plány v oblasti klimatu a energetiky a zmírňuje rizika nevyužitých aktiv v infrastruktuře. Pokud však nebudou provedeny změny tohoto nařízení, není pravděpodobné, že se to uskuteční. Je třeba přijít se souvisejícími podpůrnými opatřeními, jež umožní dosáhnout sociálního konsensu na celostátní, regionální a místní úrovni, pokud jde o to, jak nejlépe řešit sociálně ekonomické a technické důsledky spravedlivé transformace energetiky.

TEN/618 Přezkum směrnice o energetické účinnosti

Dokument EK navrhuje přezkum směrnice o energetické účinnosti s cílem sladit ji s cíli v oblasti energetiky a klimatu pro rok 2030, ověřit její účinnost, zjednodušit a zlepšit její znění a usnadnit její provádění na vnitrostátní úrovni.

EHSV souhlasí s tím, že klíčovým prvkem energetické unie je zásada „energetická účinnost v první řadě“, a domnívá se, že energetická účinnost je zdroj energie sám o sobě. Je jedním z nákladově nejefektivnějších způsobů, jak podpořit přechod na nízkouhlíkové hospodářství a vytvořit příležitosti pro růst, zaměstnanost a investice. Výbor žádá zejména, aby:

- členské státy zaujaly proaktivní přístup k podpoře energetické účinnosti, spolupracovaly na společných projektech, podílely se na odstranění ekonomických, správních a regulačních překážek a rozhodně prováděly směrnici o energetické účinnosti;
- byla vypracována pečlivá analýza dopadu cílů v oblasti energetické účinnosti ve vztahu k dalším cílům stanoveným v legislativních návrzích v oblasti energetiky;
- byla zavedena opatření na vzdělávání koncových uživatelů, pokud jde o technologie kombinované výroby elektřiny a tepla, inteligentní měření spotřeby a plány na modernizaci;
- opatřeními, která stanoví finanční nástroje EU, byly vytvořeny a přilákány soukromé finanční prostředky určené na projekty v oblasti energetiky;
- byly poskytnuty granty na projekty se silným sociálním dopadem;

- fungoval správný přístup při zajišťování kvality, tak národní vzdělávací programy pro poskytovatele služeb energetické účinnosti;
- byl zaveden komplexní přístup a zlepšení energetické účinnosti celého dopravního systému na základě neustálého technologického vývoje vozidel a pohonných systémů.

TEN/620 Přezkum směrnice o energetické náročnosti budov

Klíčovým prvkem energetické unie je zásada „energetická účinnost v první řadě“. Jedním ze způsobů, jak zlepšit energetickou účinnost, je využít obrovský potenciál pro zvýšení účinnosti ve stavebnictví, které je největším samostatným spotřebitelem energie v Evropě a spotřebovává 40 % koncové energie. Přibližně 75 % budov nespĺňuje podmínky energetické účinnosti a v závislosti na členském státu je každý rok renovováno pouze 0,4–1,2 % fondu budov. Cílem návrhu je tedy urychlit nákladově efektivní renovaci stávajících budov, což představuje obecně přínos pro hospodářství EU jako celku.

Podle EHSV je přednostně zapotřebí, aby směrnice obsahovala konkrétnější návrhy řešení problému energetické chudoby. To by mělo zahrnovat mimo jiné poskytování poradenství a opatření koordinovaná prostřednictvím nezávislého jednotného kontaktního místa nebo agentury se zaměřením na spotřebitele. EHSV se domnívá, že členské státy budou muset ve svých vnitrostátních plánech usilovat o vyšší cíle, které jsou uvedené v alternativní možnosti politiky III, a to v souladu s legislativním přístupem možnosti politiky II, jež je základem pro přezkum předložený ve směrnici. To bude nezbytné k vytvoření dlouhodobého plánu schopného naplnit ambiciózní cíl Pařížské dohody.

EHSV konstatuje, že směrnice rovněž nevyužila příležitost podpořit „zelené“ hypoteční úvěry, systémy dálkového vytápění napojené na energii z obnovitelných zdrojů, opatření pro skladování energie v obytných a komerčních budovách, lepší programy školení pro osoby zajišťující instalaci nebo provádějící renovaci a další technická, finanční a fiskální opatření ke zlepšení energetické účinnosti budov.

TEN/622 Přezkum směrnice o obnovitelných zdrojích energie

Evropská komise definovala ambici EU stát se světovou jedničkou v oblasti energie z obnovitelných zdrojů jako jednu z hlavních politických priorit Komise. V říjnu 2014 se Evropská rada dohodla na rámci politiky v oblasti klimatu a energetiky do roku 2030, jenž potvrzuje dlouhodobý závazek Unie týkající se ambiciózní strategie EU v oblasti energie z obnovitelných zdrojů. Nový rámec stanoví za cíl Evropské unie dosáhnout v roce 2030 minimálně 27% podílu energie z obnovitelných zdrojů na energii spotřebované v EU.

EHSV vítá návrh přepracovaného znění směrnice o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů, jež předložila Komise. Zvýšení podílu energie z obnovitelných zdrojů má zásadní význam pro dosažení cílů energetické unie a plnění závazků EU v oblasti klimatu. Výbor se domnívá, že návrh obsahuje řadu pozitivních prvků, mezi něž patří ocenění environmentálních, hospodářských a sociálních přínosů energie z obnovitelných zdrojů.

EHSV však tvrdí, že návrh mohl zajít dále: Existují obavy, že by závazný cíl EU pro podíl energie z obnovitelných zdrojů ve výši 27 % do roku 2030 (v kombinaci s neexistencí závazných vnitrostátních cílů) nemusel stačit k dosažení cílů týkajících se snížení emisí skleníkových plynů a globálního prvenství v oblasti energie z obnovitelných zdrojů. EHSV také plně souhlasí s názorem, že by obnovitelné zdroje energie měly být vystaveny tržní konkurenci, ale poznamenává, že souvisejícím předpokladem je existence rovných podmínek na trhu. EHSV by také rád zdůraznil význam vybudování a rozšíření inteligentní distribuční

soustavy v celé Evropě s cílem umožnit propojování odvětví a zvýšit pružnost trhu. EHSV uznává, že biopaliva, zejména moderní biopaliva, mají při svém udržitelném využívání důležitou úlohu zejména v odvětví dopravy. Je však důležité, aby se v diskusi o biopalivech vzala rovněž v úvahu budoucí úloha elektromobility.

TEN/624 Balíček: Čistá energie pro všechny

Tímto sdělením EK nazvaným Čistá energie pro všechny Evropany se zavádí rozsáhlý balíček právních předpisů v oblasti energetiky, včetně návrhů týkajících se uspořádání trhu s elektřinou, energetické účinnosti, obnovitelných zdrojů energie, energetické náročnosti budov, správy atd. Sdělení uvádí obecné důvody přijetí balíčku a všechny aspekty dává do spojitosti se třemi zastřešujícími cíli – v první řadě s energetickou účinností, s dosažením celosvětového vedoucího postavení v oblasti energie z obnovitelných zdrojů a se zajištěním spravedlivých podmínek pro spotřebitele energie.

EHSV vítá balíček předpisů v oblasti „čisté energie“, který má za cíl zrychlit, transformovat a konsolidovat přechod hospodářství EU na čistou energii, aniž by ztrácel ze zřetele důležité cíle hospodářského růstu a tvorby pracovních míst. Navrhovaný balíček obsahuje důležité návrhy v oblasti energie z obnovitelných zdrojů a uspořádání a regulace trhu s elektřinou, energetické účinnosti a energetické náročnosti budov, inovací, přepravy a správy v oblasti energetiky. Výbor hodnotí mnoho iniciativ příznivě. Stanovisko vychází z devíti jiných stanovisek, která se týkají jednotlivých návrhů v balíčku předpisů v oblasti čisté energie, a rovněž označuje řadu výzev, kterých si musí být vědoma občanská společnost a spolutvůrci právních předpisů.

EHSV sice uznává a oceňuje pozitivní a optimistické poselství sdělení Komise, zejména pokud jde o průmyslovou výrobu a zaměstnanost související s energií z obnovitelných zdrojů, domnívá se však, že je rovněž nutné zdůraznit potenciální rizika spojená s procesem transformace. EHSV oceňuje důraz na ústřední roli, kterou v energetické unii hrají občané a spotřebitelé, ale klade si otázku, zda jsou návrhy právních předpisů pro tento cíl dostatečně konkrétní. Energetická účinnost a obnovitelné zdroje energie jsou základním předpokladem pro dosažení cílů EU v oblasti klimatu, ale panují obavy v souvislosti s tím, zda trh s energií nabízí rovné podmínky, které obnovitelné zdroje energie potřebují, aby mohly konkurovat jiným zdrojům paliv. EHSV vyjádřil vážné obavy ohledně toho, zda je návrh v oblasti správy dostatečný k řešení případných nedostatků v provádění a cílech na úrovni členských států. EHSV oceňuje, že EU hodlá zřídit středisko pro sledování energetické chudoby, ale zdůrazňuje, že je i nadále zapotřebí koordinovaný přístup k boji proti energetické chudobě. A konečně EHSV je znepokojen finanční podporou balíčku.

Vladimíra Drbalová
členka EHSV
vdrbalova@spcr.cz